

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Juhannuskylän koulun esiopetus

Vuodet: 2026 - 2027

Sisällysluettelo

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

- 3.1. Suunnitelma ryhmyttämisestä
- 3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

4. Pedagogiset painopisteet

- 4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen
- 4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen
- 4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

Kiusaamisen ehkäiseminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ovat läpileikkaava osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Turvallista ja yhteisöllistä esiopetusta rakennetaan ennakoivasti:

- ryhmäyttämällä
- vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja
- aikuisten sensitiivisen läsnäololla
- yhteisillä toimintatavoilla

Miten minulla menee -kyselytekevät työntekijät haastatellen kaikkia esioppilaita esiopetuksessa (liite 4). Miten minulla menee -kyselyn vastaukset toimivat keskustelun herättäjänä sekä yhteisöllisessä opiskeluhuollossa että huoltajien kanssa, mutta myös tausta-aineistona koulun kanssa työstettävään suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisystä.

Miten minulla menee -kyselyn koonti (yksi per yksikkö) palautetaan 16.2026 mennessä tämän linkin kautta[Esiopetuksen kiusaamiseen liittyvä yksikkökohtainen koonti – Täytä lomake](#)

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

- Miten ryhmäytätte lapset?
- Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?
- Kannustavan, turvallisen ja hyväksyvän ilmapiirin luominen.
- Lukuvuoden alussa tehdään yhdessä kunkin lapsiryhmän yhteiset säännöt.
- Leikitään tutustumis- ja ryhmäytymisleikkejä.
- Annetaan aikaa esiopetusryhmän lapsille tutustua toisiinsa ennen laajemman esi- ja alkuopetuksen yhteistyön alkua.
- Ryhmissä käytetään kaveriarvontaa.
- Lasten ajatuksia, mielipiteitä ja toiveita kuunnellaan, tarvittaessa kuvatuki.
- Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen, harjoitellaan yhteistyötä.
- Lasten välisissä konflikteissa kuunnellaan kaikkia osapuolia ja harjoitellaan ratkaisemaan pieniä ristiriitatilanteita itsenäisesti.
- Tunteista keskustellaan ja lapsi saa ilmaista tunteitaan turallisessa ympäristössä.

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

Kuvatkaa

- miten yksikössäsi käsitellään tunteita sekä toimet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi.
- miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet.

Hyödyntäkää koulun kanssa yhdessä tehtävää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä 2026-2027 (löytyy Power Apps:sta) ja Tampereen kaupungin opiskeluhoitosuunnitelmaa 2026-2028, joka sisältää esi- ja perusopetuksen yhteisen osion.

[Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen / Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Kohti turvallista koulua -materiaaleja \(päivittyvät lukuvuoden aikana\)](#)

Tunnekasvatusmenetelmä tai -suunnitelma	Toimet kiusaamisen jne. ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi	Miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet?	Koulun kanssa yhdessä sovittua, esim. toimintamalli
Tuikku tunnetaidot Eläinlasten elämää, mielenterveystaitoja pöytäteatterin keinoin Eläinlasten rauhametsä Vahvuusvaris Virhusaaren seikkailut Yhteispeli Mollimateriaali Tunteet hukassa Ryhmissä käytetään edellä mainittuja menetelmiä kolmen vuoden sykleissä.	Toimet: - luomalla turvallinen psyykkinen ympäristö - yhteiset säännöt ja niiden noudattaminen - ryhmäytyminen - hyvien kaveritaitojen tukeminen ja vahvistaminen - mallinnetaan oikeita toimintatapoja - havainnoimalla lapsiryhmää ja kaverisuhteita - yhteisöllisyys ja vuorovaikutustaidot Puuttuminen: - keskustellaan lasten kanssa, mitä kiusaaminen tarkoittaa (kiusaaminen versus pienet riidat) - puuttumalla heti	- aikuinen kannustaa ja kehuu - hyvän huomaaminen ja sanoittaminen - Kehupiiri - vahvuuskortit - keskustelemalla - itsearviointi - opetetaan huomioimaan ja arvostamaan erilaisuutta	- kiusaamiselle on nollatoleranssi - paini- ja kiinnipitoleikit ovat kiellettyjä - koulun oma kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma löytyy koulun nettisivuilta

	havaittuihin kiusaamis- ja/ tai syrjäytymistilanteisiin - kuunnellaan kaikkia osapuolia - olemalla tarvittaessa yhteydessä huoltajiin		
--	---	--	--

4. Pedagogiset painopisteet

Lukuvuoden aikana esiopetuksessa painotetaan lapsen monilukutaidon, liikunnallisen elämäntavan ja luontosuhteen vahvistamista. Painopisteet kytkeytyvät esiopetuksen laajaalaisen osaamisen tavoitteisiin ja toteutuvat kaikessa arjen toiminnassa lasten osallisuutta ja vahvuuksia huomioiden.

Kirjatkaa tämän lukuvuoden konkreettisia toimia kolmessa painopisteessä.

Oppimisympäristöä kehitetään yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö ymmärtää oppimisympäristön laajasti sisältäen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ulottuvuuden sekä digitaaliset ja ulkopedagogiset oppimisympäristöt.

Esiopetusryhmien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuus on keskeisiä toimintamalleja esiopetuksessa. Hyödyntäkää liitteistä löytyviä [Painopisteiden tukimateriaaleja](#) (LIITE 1), [Leikin havainnoinnin materiaaleja ja suunnitelmapohjaa](#) (LIITE 9), [Lukeva Tampere ohjelman toimenpiteitä lukutaitotyössä](#) (LIITE 2) sekä [Yhteisöllisen opiskeluhuollon materiaaleja](#) (LIITE 8) mm. tunnetyöskentelyssä.

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

Yhdenvertaisuuden vuoksi on tarpeen määritellä lukutaitotyöhön toimenpiteet, jotka minimissään toteutetaan kaikissa kaupungin esiopetuksen lapsiryhmissä.

Kirjatkaa konkreettinen suunnitelma, miten toteutatte alla olevia toimenpiteitä yksikössänne. Mikä on erityinen lukutaitotyön kehittämiskohteenne tänä lukuvuonna (valitkaa liiteestä 2.)?

1. *Panostetaan monilukutaitoa tukevaan vuorovaikutukseen lasten kanssa, kuten selkeään puheeseen ja sitä tukeviin kuviin sekä asioiden ja ympäristöjen nimeämiseen.*
2. *Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riittäminen ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.*
3. *Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.*
4. *Jaetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista KUKA-vastaavien ja yhteisten keskustelujen kautta.*
5. *Hyödynnetään [Lukeva varhaiskasvatus -kyselyä](#) yksikön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.*
6. *Valitaan ryhmään tai yksikköön vuosittainen oma lukutaidon kehittämisteema (liite 1) ja kirjataan se pedagogisiin suunnitelmiin. Kirjataan myös toimenpiteet teeman kehittämiseksi.*

Kuvatkaa, miten toteutatte monilukutaidon eri osa-alueita esiopetustoiminnassa.

Monilukutaito sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten peruslukutaidon, numeerisen lukutaidon, kuvalukutaidon ja medialukutaidon. Monilukutaitoon liittyy laaja tekstikäsitys, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, audiovisuaalisia tai digitaalisia. (Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025)

KieliPeda-työvälinettä käytetään esiopetuksessa tukemaan kielitietoisen esiopetuksen toteuttamista. Työväline auttaa ja tukee tiimejä kielellisesti vastuullisen pedagogiikan toteuttamisessa. KieliPedyövälineestä hyötyvät kaikki esioppilaat lapsen kielitaustasta riippumatta.

- [KieliPeda-työväline: kielitietoisen oppimisympäristön arviointi \(henkilöstön toiminta, oppimisympäristö, lapsen osallisuus\)](#)

Päivittäisessä arjessa pyrimme käyttämään selkeätä kieltä, kuvia ja lisäämään lasten sanavarastoa.

Kiinnitämme huomiota lasten äänenkäyttöön ja ohjaamme käyttämään ääntä tilanteeseen sopivalla tavalla.

Esiopetusyksikkömme lukutaidon kehittämisteema: perheiden kannustaminen lukemaan.

- Yksikössämme on käytössä kirjakassit, jotka sisältävät eritasoisia kirjoja (kuvakirjoista helppolukuisiin kirjoihin) sekä vihon, johon voi kirjoittaa tai piirtää omat terveiset luetusta kirjasta. Lapset saavat kirjakasseja lainaan kotiin, missä kirjaa luetaan yhdessä vanhemman kanssa.
- Kevätlukukaudella yksikössämme toteutetaan lukukuukausi, jolloin oppilaitamme kannustetaan lukemaan ja viettämään aikaa kirjojen parissa mahdollisimman paljon sekä eskarissa että kotona. Eri ryhmissä on käytössä erilaisia kannustimia.

Tuetaan perinteistä lukutaitoa:

- leikittely sanoilla, riimeillä ja tavuilla esiopetuspäivän aikana erilaisissa tilanteissa
- tehdään sadutusta, tarinoita ja digitarinoita lasten mielenkiinnon kohteiden ja vaihtuvien teemojen mukaan

- luetaan päivittäin ääneen ja keskustellaan luetusta kuten eskaritarinat, lepohetken sadut, satu- ja kuvakirjat
- harjoitellaan kirjain- äänneyhteyksiä ja harjoitellaan leikkikirjoittamista ja kirjoittamista
- ekapeli, tutustutaan kirjaimiin, lukiryhmät, Trageton (lukemaan oppiminen kirjoittamalla)

Numeerinen lukutaito:

- tutustutaan numeroihin ja liitetään niitä lukumääriin
- esimatemaattisten taitojen vahvistaminen (luokittelu, sarjottaminen ja vertailu)
- lukukäsitteen harjoittelu pelien avulla ja arjen erilaisissa tilanteissa esim. eskaripäivien laskeminen.
- mittaamisen periaatteeseen tutustuminen.

Kuvalukutaito:

- luetaan, katsotaan ja tulkitaan eskarikirjan eskaritarinaa tai lasten tekemiä kuvia
- tuotetaan kuvia eri menetelmillä
- käytetään kuvallista kerrontaa, sarjakuvat, esinetarinat, tarinanopat

Medialukutaito:

- lukukauden aikana mediakasvatustuokio kaupungin kirjastossa
- digiturvataidot (esim. Suojellaan lapsia -materiaali, Mediamestarin passi) - Mediaviikko

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos velvoittaa esi- ja perusopetuksen edistämään liikunnallista elämäntapaa. Uudistuksessa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on lisätty tavoitteeksi erityisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä.

1. Arvioi yksikköne toimintakulttuuria liikkumisen edistämisen näkökulmasta. Suositeltavaa on käyttää Liikkuvan varhaiskasvatuksen [nykytilan arviointia](#).

2. Valitkaa arvioinnin perusteella 1-3 kehittämiskohdetta lukuvuodelle alla olevista osa-alueista:

- Toiminnan organisointi
- Liikkumisen lisääminen
- Motoriset taidot ja toiminnallisuus
- Osallistuminen ja osallisuus
- Oppimisympäristöt
- Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi

3. Kirjatkaa konkreettiset toimenpiteet, miten toteutatte kehittämiskohteita toiminnassanne.

Linkkejä toteutuksen tueksi:

- [Liikkumisen vuosikello](#) / Tasku
- [Liikkumisen materiaalipankki](#) / Tasku
- [Liikkuva varhaiskasvatus tukisivusto](#)

Liikkumisen lisääminen arjessa:

- viikon liike kuvan mukaan
- toiminnalliset opetustuokiot (taskutunnit, erilaiset liikuntatehtävät pöydän ääressä työskentelyn tauottamiseksi)
- väljymatkat (Taikina paisuu ja räjähtää -leikki, lasten ehdottamat liikkeet)
- keppijumppa (kouluhyvinvointi: keppi ja porkkana)
- just dance-videot
- retkille liikkuminen kävellen
- ulkoilun aikana ohjattu liikuntaleikki
- siirtymät eri tavoilla liikkuen
- säännölliset liikuntatunnit koululuokkien kanssa
- lähiliikuntapaikkojen hyödyntäminen
- aikuisten oma malli

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

Lukuvuoden 2026–2027 aikana paneudutaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen lapsen luontosuhteen vahvistamisen kautta.

Toimenpiteissä keskitytään seuraaviin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen osa-alueisiin arvioinnin mukaisesti:

- Oppiminen ympäristössä
- Oppiminen ympäristöstä
- Ympäristön puolesta toimiminen

Mitä vahvuuksia olette yksikössä tunnistaneet?

Mitä osa-alueita yksikössä vahvistetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana ja millä tavoin?

Yksikkömme vahvuudet aihealueittain:

Oppiminen ympäristössä:

- Liikumme aktiivisesti lähiympäristössä ja hyödynnämme lähiympäristöä oppimisympäristönä (piha, lähipuistot, lähimetsä).
- syksyn teemat: sadonkorjuu sekä syksyinen luonto
- kevään teema: lämpö ja valo

- tuetaan lasten vapaata leikkiä luonnonmateriaaleja hyödyntäen

Oppiminen ympäristöstä:

- syksyn teemat: sadonkorjuu sekä syksyinen luonto
- havainnoidaan aistien ja kokeiden avulla
- torilla ja kauppahallissa vierailut
- kevään teema: lämpö ja valo
- luonnon havainnointi

Ympäristön puolesta toimiminen:

- kulutuksen huomioiminen
- tavaroiden kohtelu/arvostaminen
- oppimisympäristöstä huolehtiminen
- metsäretket ja luonnon suojeleminen
- kierrätysastioiden täyttö ja tyhjennys
- tuetaan lapsia toimimaan luonnossa turvallisesti ja kunnioittaen

Vahvistamme entisestään edellä mainittuja asioita.